

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.	Vidéken: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre 3.-	Negyedévre 3.60
Félévre 6.-	Félévre 7.-
Egész évre 12.-	Egész évre 14.-

Egyes példány ára 4 fillér (3 kr.)

Felolós szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apothéridések ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A köztulajdon oltalma.

Budapest, június 18.

Nagyhorderejű lépést tettünk előre a köztulajdon megoltalmazásában, amidőn a Ház asztalára került a közpénzek vármegyei kezelésének reformja. Égető szükségünk volt erre a reformra, mert hiszen közéletünknek egyik rákfénjét képezték a megyei pénzügyi visszaélései. Tagadhatatlan, hogy hagyományos nembánomsággal, ósdi rendszerben és jobb sorsra méltó patriarchalitással folyták a vármegyék pénzes manipulációi és amikor a nemzetfentartó elem, a gentry megingott, akadtak közöttük oly elemek, akik magántulajdonuk megingott mérlegét a közpénzek rovására állították helyre. Csáky szalmajaként bántak el a nyilvános és magánalapokkal, de kivált az árvapénzek vagy is inkább az örökségökhöz nem jutott árvák szenvedtek rendkívül sokat a léha rendszertelenség e korszakában. Más országban szentségképpen őrizték az árvák vagyonát, amelyhez nem nyulhatott senki tisztátalan kézzel, Magyarországon pedig e tekintetben csaknem hihetetlen dolgok történtek, amelyekben az egyéni hibakon kívül — ilyenek a gondatlan kezelés, kényelemszeretet, pajtáskodás és a különféle malversatiók — bűnököt követtek el a kormányok is, amelyek kortesérdek, vagy előkelő befolyások kedvéért a bűnösöket nem sújtották, hanem bűneiket inkább csak leplezgették és takargatták. Néhány esztendő óta e téren is javulás mutatkozik ugyan, hanem

azért a gyökeres hatású törvényre szükség van, hogy a jövőben se történjen visszaesés a köztulajdon biztonságának tekintetében.

Az új törvény — ha csakugyan komolyan hajtják végre és ha (amint az inkompatibilitási tárgyalások alkalmával tapasztaltuk) benne nem készítenek egérlyukakat a kibúvára kész lelkiismeretlenség használatára vagy ha a meglevő kibúvó alkalmatlanságokat nem igyekeznek tágitgatni, akkor az érintett téren valóságos új korszak fog bekövetkezni. A vármegyéket, — amelyeknek különben is van elég teendőjük — teljesen felmentik a pénzügyi tevénytől, áthárul ez a feladat teljesen az államra; a pénzt az adóhivatalok kezelik, a könyvvitelt pedig a pénzügyigazgatóságok intézik. A vármegyék intenciói mindég jók voltak, így azonban avatottabb, hogy úgy mondjuk: szakszerűbb kézbe jut a pénzügyi kezelés, a gyöngébb fajta jellemektől pedig elvonják a csábító alkalmat.

Ami a legújabb reform létrejöttét felett való örömeinket mégis megzavarja, az a sajtó egy részének magatartása. A vármegyék ellen kvalifikálhatatlan kirohanásokat intéznek és úgy tüntetik fel a dolgokat, mintha a Magyarországszerte dühöngő általános, hóféhér becsületesség mellett éppen csak a vármegye esett volna néha-néha az enyém, tiéd, övé meg nem becsülésének bűnébe és mintha az új törvény közvetlenül alkotmányunk ezeréves védbástyáinak, a vármegyéknek, közvetlenül pedig az egykor államfentartó osztály-

nak, a gentrynek megbélyegzését célozná. Ez tendenciózus állásfoglalás, mert ha tény, hogy a tekintetes vármegyeházán is meg-megtévedtek, ha súlyosító körülmény, hogy ezt a megtévedést éppen az árvák sanyalták volna meg, a vármegyei pénzügyi megrendszabályozása után is igen sokféle módon kell fokoznunk a köztulajdon védelmének biztonságát. Az állam által kezelt közpénzek is voltak Krivány Jánosai, az inkompatibilitások, a vicináliaiak haszonélvezői ha nem is közvetlenül, de lényegben mégis a köztulajdon kárára gazdagodtak meg, a börzei üzem néhány ágazatában pedig szintén a köztulajdon ellen intézett merényletek észlelhetők.

A korszak maga is vétkezett, a köz- és magántulajdon csakis akkor lesz teljes biztonsággal megoltalmazva, ha minden téren létrejönnek az ama közszellem megtisztítását célzó reformok és ha majd minden irányban jelentkezni fog az a jóindulat és ha kell, az a részrehajlatlan szigor, amely nélkül a közállapotok teljes megjavulása semmiképpen sem képzelhető.

Budapest, június 18.

Az összeférhetetlenség. Az összeférhetetlenségi ügyekben való eljárás módjainak a házszabályokba beillesztése tárgyában kiküldött bizottság Szilgyi Dezső elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről Széll miniszterelnök és Plósz miniszter volt jelen. Az elnök utalt arra, hogy az összeférhetetlenségi törvény revíziója tárgyában kiküldött bizottság az eljárásra már dolgozott ki tervezetet, amely-

A MAGYARSÁG TÁRCÁJA

Csókok.

— A *Magyarság* eredeti tárcája. —

- Jaj, ne csókolj már, elég volt.
 - Édes!
 - Véresre harapod az ajkaimat . . . Nem sajnálsz?
 - Hogyne. De várj, csak még egyszer . . .
 - Jaj, Istenem!
 - Egyszer, tiszter, százszor!
 - Drágám, könyörgök. Megfojtasz.
 - Együtt halunk meg.
 - Köszönöm szépen, nem kérek belőle . . .
 - Hát nem szeretsz?
 - Nem!
- Kacagva mondta ezt az asszony, még a fejét is megrázta hozzá. A szőke selymes haja szétkuszáltan hullott az arcába. Dévaj, ingerkedő fény villant meg a szemében.
- A férfi elkomolyodott. Valami árny szaladt végig az arcán, elbocsátotta az asszonyt a karjaiból. Tompán, fojtott hangon kérdezte:
- Hát igazán nem szeretsz?
 - Az asszony kacagott:
 - Ugyan kis bolondom mit gondolsz?
 - De az elébb azt mondtad.
 - Hát hiszen tréfáltam.

— Ugyan! De érzékenykedel!

Durcásan vetette föl az ajkait az asszony. Az ablak felé fordult és dobolni kezdett az üvegen. A férfit bosszantotta ez.

— Érzékenykedem? Jaj de édes vagy.

— Te is.

Ugy? Hát már gunyolódunk is? Tréfa után guny. Jól megy.

— De édes kis uram, miért akarsz ma kinozni? — szepegett az asszony. És a nagy szelidkék szeméire nedves fátol borult. Könyörögve nézett az urára.

A férfi mindinkább dühbe jött. Ingerelte a feleségének hirtelen szenvedővé vált arca s durván jegyezte meg:

— Persze, most jó a női fegyver: a köny. De nem retirálunk meg előtte, nem!

— Jaj!

Az asszony elkinzott lelkéből tört föl ez a kiáltás és a szép halványkék szemekben csakugyan megcsillogott egy köny.

A férfi pedig elfordult. Sétálni kezdett a szobában és hanyagul lóbálta a karjait. Közben tetetett vigággal dudolt egy alkalmoszerű kuplét:

A női könynek sose higgyél

A női köny hazug . . .

Az asszony a karjaira hajtotta a fejét s a

vallai remegéséről látszott, hogy fuldokolva sir. A férfi egyre ismételtette:

Hazug, hazug, hazug!

Majd elcsendesedett. Odalépett a másik ablakhoz és kinézett a kertbe.

— Hosszu ősz lesz — gondolta — mert másodszor virágzanak a gesztenyefák.

A gesztenyefák . . . Ugy szerette ezeket az öreg fákat, amelyek alatt annyi szép álmot himezett. Csak a tavaszon is Irmával, a kis feleségével — ép nyolchetes asszony volt akkor a lelke — együtt ábrándoztak itt és szőtték a fehérszárnyu álmokat. A gesztenyevirágok úgy hullottak rájuk, mint a hó, virághavazás . . .

Ej, jó volna visszavárásolni a tavaszt. Mért is ne lehetne? A szívükben is az a tavasz virágozik még s a gesztenyevirágok is úgy hullnak, mint akkor . . . Megfordult, hogy indítványt tegyen a feleségének. Megütödvé látta, hogy az asszony sir. Vajjon mi baja lehet? Igen, valami történt köztük. Igazán mi is történt? Eszébe jutottak a csókok . . . Elszégyenült. Persze megbántotta a szegény asszonyt, igazságtalanul, csunya módra. A szegényt! És bűnbánóan suttofta:

— Irma!

A síró asszony megremegett.

— Édes Irma, ne sirj.

Az asszony felemelte a fejét. A kétség és remény mosolya már átvillant könyázott arcán.

nek a házszabályokba beillesztéséről kell a bizottságnak javaslatot tenni. A bizottságnak nincs ugyan megkötve a keze abban, hogy a tervezeten változtatást tehessen, szólónak azonban az a nézete, hogy komoly és erős ok nélkül ne történjék változtatás. Az elnök beszéde után megkezdődött az eljárási tervezetnek szakaszonként való tárgyalása.

Az 1. §-t megoldották azzal, hogy több képviselőre az összeférhetlenségi esetek bejelentése egybe nem foglalt; továbbá, hogy aláírás hitelesítése nem szükséges amidőn a képviselő írásban önmagára nézve jelent be összeférhetlenséget. A 4. §-nál kimondták, hogy az összeférhetlenségi állandó bizottság s az itélőbizottság tagjai egyenlő esküt tesznek le, amelyben nemcsak a törvény, hanem a házszabályok megtartására is kötelezik magukat. Fölvették továbbá az eljárási szabályokba, hogy a bizottságok tagjai összeférhetlenségi ügyben információt senkitől nem fogadhatnak el, a befolyásolás minden kísérletét tartoznak visszautasítani s arra, hogy miként fogják gyakorolni szavazatukat, semminemű előleges ígéretet nem szabad tenniük. Kimondták végül, hogy a képviselőnek tiltva van összeférhetlenségi ügyekben a bizottságok tagjainál közbenjárni vagy befolyásolásukat megkísérteni. A 8. §-nál kimondták, hogy a Ház elnöke a bejelentést hivatalból átteszi az összeférhetlenségi bizottsághoz oly esetekben, amidőn a képviselő az összeférhetlenségi törvény értelmében önmagára nézve összeférhetlenségi bejelentést tesz s az ügy rendezésére a törvényben engedett határidő letele előtt az összeférhetlenségi bizottsághoz áttevést maga kívánja. A 9. §-t megoldották azzal, hogy a bejelentésben a törvény valamely pontjára hivatkozásnak téves volta a bejelentett eset megvizsgálását és az eljárást nem gátolja. A 11. §-nál mellőzték az eredeti tervezetnek azt a rendelkezését, amely szerint, ha a képviselő, aki ellen összeférhetlenségi bejelentés történt, a kitűzött határnapon meg nem jelent s kitűnik, hogy az értesítés kézbesíthető nem volt, a bizottság újabb határnapot tűz ki s erről jelentést tesz a Háznak, mely ilyen esetben jelenlévő tagjai közül a képviselő megbízásának védelmére ügygondnokot választ. A tárgyalást ma folytatják.

A pénzügyi bizottság ma délután 5 órakor a képviselőházban, szokott helyiségében ülést tart, melyben tárgyalás alá kerül:

A magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló 1899. VI. tc. hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat. Szeged, Pécs, Temesvár, Kecskemét, Pozsony, Székesfejervár és Sopron város közönségének e törvényjavaslathoz vonatkozó főliratai. A községekre szoruló hét éven felül levő gyermekek gondozásáról. Az 1898. évi közönségi zárszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatózó tartozás fedezéséről, továbbá az 1899. és 1900. évi közönségi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatok. 20-án pedig a vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

— Rossz voltam, Irma, csunya voltam. Bocssás meg!

— És szelíden simogatta meg az asszony kuszált haját. Már mosolygott a nő.

— Nem, nem! Én voltam a csunya, én voltam a rossz.

— De drágám...

— Az asszony rányomta a kezét a férje szájára.

— Semmi beszéd. Én voltam rossz.

— A férj összecsókolta a puba, fehér kis kezeket, aztán egyszerre körülkarolta az asszonyt és megcsókolta. Az asszony lehunyta a szeméit és boldogan mosolygott. És aztán egyre sürűbben hangzott a csókosattanás. S az asszony mondta:

— Jaj, kis uram, elég volt!

— Édes!

— Véresre harapod az ajkaimat. Nem sajnálsz?

— Hogyne. De várj, csak még egyszer...

— Jaj Istenem!

— Egyszer, tizszer, százszor...

— Drágám, könyörgött. Megfojtasz!...

— Együtt halunk meg.

— Köszönöm szépen, nem kérek belőle.

— Hát nem szeretsz?

— Nem!

— És erre aztán mindketten édesen, hosszan kacagtak.

Juszufl.

Allami tisztviselők országos mozgalma.

— Szervezkedés a vidéken, —

A szegedi állami tisztviselők a múlt napokban az „Othon"-egyesület helyiségében Káplány Géza bíró elnöklété alatt nagy értekezletet tartottak, mely értekezleten a tordai állami tisztviselők által megindított országos mozgalomhoz való csatlakozást kimondták s az országos képviselőkhöz intézendő kérvényt elfogadták s ezt a helyi két országgyűlési képviselőnek küldött-élegileg nyújtják át.

Az értekezlet 100 fős helyi bizottságot alakított, melynek elnöke Káplány Géza, tiszteletbeli elnöke Fabinyi Ferenc királyi táblai elnök lett.

Az értekezlet határozatban mondotta ki, hogy az ország összes állami hivatalához felhívást intéz, melyben felszólítja azokat, hogy az állami tisztviselők érdekében mindenütt helyi bizottságokat alakítsanak s a megalakulást a szegedi intéző bizottságnak augusztus 1-ig jelentésük be. A helyi választmányoktól beérkezett adatok alapján az országos kongresszus elé terjesztendő emlékiratot a szegedi intéző bizottság állítja össze. Az elfogadott emlékiratot választott küldöttség fogja a felségének átnyújtani s ezenkívül az emlékiratot megküldik úgy a képviselő, mint a főrendiháznak, minisztereknek és a képviselőknél.

Pálfi Zsigmond indítványára kimondja az értekezlet, hogy a tisztviselők budapesti szövetségének választmányi ülésén elfogadott azon határozatát, hogy a kormány támogatásával tisztviselői hitelszövetkezet alapíttassék — *aitéli* s erélyesen tiltakozik a tisztviselők illetéknépen való segítése ellen.

A soproni tisztviselők gyűléskön szintén csatlakoztak a megindult mozgalomhoz, állandó bizottságot szerveztek s a 'ordaiak kérvényében említettek kivül kimondták, hogy kívánni fogják a fizetési minimum megalapítását, a fizetés és lakbér felemelését.

A győri tisztviselők is csatlakoztak a mozgalomhoz. Megalakították a százas bizottságot, melynek elnöke Kiss Gábor lett. Elhatározta a gyűlés, hogy a mozgalomtól tőle telhetőleg segíteni fogja s a százas bizottság kötelességévé teszi, hogy munkájában állandó legyen s fáradságot nem ismerve, küzdjön a cél érdekében.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 18.

L hült a levegő és lehültek a szenvedelmek. Ugy látszik, hogy most már simán halad tovább a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat tárgyalása.

Az ülést ma Perczel Dezső elnök nyitja meg. A jegyzőkönyv ellen senkinek sincs kifogása a jelenlévő 35 képviselő közül. Vagy két-három megyei felirat előterjesztése után következik a napirend: a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló javaslat. Az első felszólaló a szélsőbal grófja, Benyovszky Sándor, aki nem tartja mintaszerűnek a mi közigazgatásunkat. De hat ezen nem is lehet csodálkozni, mert kevés a törvényhatóságok dotációja. A reform-munkálattal azonban csak megfontolva kell előrehaladni, tekintettel az állam pénzügyeire. Ő a megyei önkormányzatnak hive, mert ha a vármegyét is állami gyámhatóságok alá rendelik, veszélybe juthat közsabadságunk. A közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó törekvést helyesli, azért az erre vonatkozó javaslatot általánosságban elfogadja, bár annak egyes szakaszai ellen vannak kifogásai, melyek — reménye szerint — a részletes tárgyalás folyamán reperálhatók lesznek.

Sealay Károly fejt ki azután aggályait a javaslat ellen. Ő a miniszterelnök jóhiszeműségét kétségbe vonni nem akarja, de amit az előtte szólók a rendőri parancsra mondtak, azzal

egyetért. E javaslatnál a miniszterelnök és pártja védi a centralizációt, a függetlenségi párt pedig védi az önkormányzatot, azért áthidalhatatlan itt a helyzet a függetlenségi és a kormány-párt között. A vármegyei önkormányzatot szerte az 1867 óta megteremtett bürokratikus rendszer rontotta meg. Sajnálatosnak tartja, hogy ez a javaslat nem rendelkezik arról, hogy azt az időt, melyet most a tisztviselők a bürokratizmusnak kénytelenek áldozni, jövőben hasznosabb közügyi ténykedésre használják. Nem a lassúság a mi adminisztrációnk hibája, hanem az önkénykedés és a pártosság. Erre kér ő orvosszert — mondja az ellenzék helyeslése közt. A miniszterelnök beismerte, hogy e javaslatnak van egy aggályos pontja. Nohát egyetlen egy pestis-bacillus nőttön-növé, megmérgezhet egy egész országot. Ez a bacillus itt a rendőri büntető-parancs. Ez a pestis bacillus. Amennyiben ezt eddig a külföldről átvették, nem vált be, mert nem egyezik meg a magyar ember természetével. Nem vált be sem a polgári, sem a bűnvádi eljárásban. Ha azonban az a célzat, hogy a rendőri hatóságnak több alkalma legyen zaklatni a polgárokat, no akkor annak a célnak megfelel. Aztán tudhatja-e az ember, hogy melyik hatóság közeg panaszára bocsájtanak ki büntető parancsot.

Kristóffy előadó: Magától értetődik. Bent lesz a végzésben.

Sealay Károly: De nincs bent a törvényjavaslatban. Hát ha több tettestárs ellen bocsájtást kívánván, a vád alaptalansága kitűnik s így felmentik. Hát a többieknek azért végrehajtják a büntetést. A felebbezés kérdésével derültség közt csöndes szövtetés keletkezik a miniszterelnök és a szónok között, aki követeli, hogy a két egybehangzó ítélet ellen is lehessen appellálni.

— Ne érzékenykedjék a miniszterelnök ur — mondja a szóelő — ha mi jobban bizunk az ő belügyminiszteri ítéletében, mint a két alsó fórumában.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy ez a javaslat fontosabb meghatározás céljából az igazságügyi bizottsághoz utasíttassék vissza. Végül kijelenti, hogy veszedelmet lát a közsabadságra nézve e javaslatban, azért azt nem fogadja el.

Holló Lajos szól ezután a gyér hallgatóság előtt. A közigazgatás egyszerűsítését helyesli, de ehhez a javaslathoz olyan reményeket fűznek, melyeket az élet soha sem fog beváltani. Nem zárkozik azonban el a javaslat helyes intézkedései elől sem.

Nagyon problematikus értékűnek mondja a rendőri büntető parancs intézményét, amelyet nem nyhít az sem, hogy a kézbesítő megmagyarázza a félnek, hogy az a parancs ellen 15 nap alatt tiltakozhatik.

Polányi Géza: A rendőrpáncsot ki kell hagyni!

Holló Lajos azt fejtegeti tovább, hogy a közigazgatási baj ott van leginkább, hogy a községi jegyzők nem bírják el feladataik teljesítését, pedig rájuk 14 millió kevéssé művelt polgár ügyeinek gondozása van bízva.

Ha mi a jövőben is a jegyzőkben látjuk a közigazgatás alapjait, akkor nem megyünk semmire. Ha a közigazgatást alaposan rendezni akarjuk, akkor az önkormányzásnak is meg kell adni az anyagi támogatást. Hisz az államosítás kérése is azért hangzik fel az egész vonalon, mert csak ettől várnak anyagi segítséget. Tessék megadni a közigazgatási tisztviselőknél is a tisztas megélhetést, védjük őket fegyelmileg, csináljuk meg pragmatikájukat, akkor lesz jó közigazgatás.

— Ugy van! Ugy van! — kiáltják az ellen

KULFOLD.

Bismarck emléke.

Budapest, június 18.

Bismarck szobrának leplezésén Bülow birodalmi kancellár érdekes beszédet mondott, mely kiválóan alkalmas lesz, hogy ellenségei fegyvert kovácsoljanak belőle ellene, bár kevés sikert remélhetnek ez eredménytől, mert a császár állítólag maga elolvasta a beszédet előbb s ő akarta így mondatni el a beszédet. A beszédből érdekes kiemelni a következő passzusokat:

„Nagyon fanatikus, sőt baiga ember, aki azt állítja, hogy Bismarck herceg sohasem tévedett. Sőt az sem igaz, hogy az ő politikai sarkigazságai megdönthetetlenek, melyekhez vakon kellene ragaszkodni. Merev dogmák sem a politikai, sem a társadalmi életben nincsenek. És éppen Bismarck volt az az ember, ki nem sokat tartott a politikai tantételekre. De amire Bismarck működése megtanított, az örökérvényű sarkigazság. Mert nem a szürke elmélet, nem a népszerűség utáni hajsz, hanem a népekkel való jó viszony fentartása, a *salvus publica* lehet az erkölcsileg helyes politika zsinórmértéke. Példaszóval kifejezni így lehetne életfelfogását, hogy ő tudta a hajót kormányozni s nem akarta a folyam működését változtatni, mire ember ugy sem képes. Hiszen az ő szavajárása volt, hogy nem mi csináljuk a nagy dolgokat, hanem a dolgok termeszetes folyása teremti meg a helyzetet. A politikában minden azon fordul meg, hogy minden pillanatban világosan tudjuk felismerni az elérhető dolgok hatását s az elérhető dolgokért, melyek javunkra szolgálnak, minden lehetőséget megtegyünk.

Bismarckot nem foglalhatja le egy párt sem a magáénak, ő nemzeti nagyság, egy nemzet életével van neve egybeforva. Ami Göthe a németnek a szellem birodalmában, ugyanaz Bismarck a politikában. Amíg Göthe neve tisztelve lesz minden embertől, ki ismeri az irodalmat, addig Bismarck neve is örökbecsű marad a politikában. Ő tanított meg arra, hogy más nemzetekkel békében éljünk, hatalmunkról, függetlenségünkéről le ne mondjunk.

Tartománygyűlések Ausztriában.

Budapest június 18.

Ausztriában mindenütt megkezdődtek a tartománygyűlések. Csak Zárában és Innsbruckban nem nyitották meg a tartománygyűlést határozatképtelenség következtében. Alsó Ausztria tartománygyűlése Bécsben volt. A gyűlés előtt a Szent István templomban ünnepies nagy misét celebráltak, amelyen jelen volt a helytartó, a tartományi marsall és a tartománygyűlés több tagja. A gyűlést a tartományi marsall nyitotta meg rövid beszéddel. Az elnökség megválasztása után az ülést berekesztették, s csak a legközelebbi napokban fogják a tárgyalást megkezdeni.

Stíriában tegnap nyitották meg Klagenfurtban tartománygyűlést. Az egyik képviselő indítványt nyújtott bemélyszerint a tartományi gyűlés a beruházási törvény, létre jöttét örömmel fogadja, s felhívja a többi országok tartománygyűléseit is, hogy közös küldöttséggel fejezzék ki köszönetüket ő felségének. A tartományi gyűlés az indítványt a jogügyi bizottsághoz utasította.

A lemergi tartománygyűlést Badeni tartományi marsall nyitotta meg. Beszédében kifejtette, hogy a kezdődő ülészekben mennyi munka vár a gyűlésre, de reményének adott egyben kifejezést, hogy a galíciai képviselők, kik mind nemzeti alapon állanak, össze fognak tartani. Végül utalt a prágai örömapokra, melyek bizonyosságai annak, hogy ő felsége mennyire szíven viseli minden népének boldogságát és sorsát. Segyittal bizonyosságai annak, hogy a népek Ausztriában mennyire egyenjogúsággal bírnak.

Az elnöki választások után a gyűlést felfüggesztették s csak holnap folytatják ismét.

A burok Hollandiában. Krüger a délafrikai köztársaság elnöke, aki Oranje szabadállam elnökét is képviseli, az Európában tartózkodó oranjei és transváli vezetőembereket tanácskozásra hívta össze. E tanácskozás célja Botha Lajos fővezér jelentése és előterjesztése felett való döntés. Minden jel arra mutat, hogy az Európában időző transváli kormány a háboru folytatását fogja elhatározni. Maga az öreg Krüger hallani sem akar békéről a köztársaságok függetlenségének biztosítása nélkül. A

zékéről. Holló Lajos pedig azzal végzi beszédét, hogy miután bizik abban, hogy a miniszterelnök a részleteknél javítani fog a javaslat hiányain, azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Öt percnyi szünet után

Visontai Soma beszélt. Ez a javaslat is — mondotta — azok közé tartozik, melyek pillanatnyi szükségnek eredményei. Elismeri, hogy nagy reformok küszöbén állunk, de míg ezek be nem következnek, segíteni kell az égető bajokon.

Elismeri azt is, hogy adminisztracionális tekintetben vannak a javaslatnak előnyei. Ilyen, hogy szabályozza az újrafelvétel kérdését; de aggasztja az a körülmény, ami ebből a javaslatból is kitűnik, hogy ebben az országban tulnyomó részben csak rendeletekkel akarnak kormányozni. Ő már a büntető perrendtartásban megadott miniszteri felhatalmazást sem tartotta az alkotmányos törvényeinkkel megegyezőnek s nem tartja alkotmányosnak, most hogy a rendőri bíraskodás is miniszteri rendeletekkel intéztessék el.

A miniszterelnök azt mondta, hogy a közigazgatás terén 30 év óta nem történt semmi.

S. Ell Kálmán miniszterelnök: Én nem mondtam, hogy nem történt semmi.

Visontai: Ilyen nagy dolog.

Szell Kálmán: Azt sem mondtam, hogy nagy dolog. (Derűtség).

Visontai Soma azután megnyugtatónak találja, hogy már a javaslatban is tanujelét adja a miniszterelnök annak, hogy a kihágási ügyekben való bíraskodást később majd független bírókra bizza. Nagy aggodalommal tölt azonban el a büntető parancs kibocsájtását elrendelő szakasz. Nem olyan ártatlan dolog ez, mint a miniszterelnök állítja.

Felsorolja, hogy mily óriási mérvben szaporodnak nálunk a kihágások számai és eliteltjei. Ezek a kihágások az állampolgárok sok száz-ezreit vagyoniilag érintik, tehát nagyon kell arra figyelni, hogy itt az ítéletet mivel helyettesítsük.

Arra kéri a kormányt, hogy a részletes tárgyalás során a benyújtott módosításokat vegye figyelembe. A javaslatot általánosságban elfogadja (Helyeslés.)

Polónyi Géza csak a büntető parancs ellen akar felszólalni. Vigyázzunk, hogy az egyszerűsítés cím alatt a polgárok jogait ne csorbítsuk meg mindig jobban. Hiszen legegyszerűbb közigazgatás volna, ha a pandur becsukná a polgárt s ez ellen nem lehetne appellálni. Nem helyesli azt sem, hogy a bírságpénzek fele az államé s csak másik fele legyen a törvényhatóságoké.

Példákat hoz fel azután a szónok arra, hogy nálunk ahány vármegye, annyiféle kihágás van megállapítva. Igen külföldön alkalmazható a büntető parancs, mert ott vannak független rendőrbírák, akiknek mindenektől való függetlensége törvény által van biztosítva. Nálunk ilyenek nincsenek, épp azért nálunk a büntető parancs-al a legbrutálisabb visszaélések történhetnek. Emlékezzék rá a miniszterelnök, hogy már a múltban is éppen a rendőri eljárás volt az, melylyel a polgárokra a legbrutálisabban gyakoroltak pressziót. Elég volt, hogy valaki ellenzéki lett légyen, mindjárt kihágást sóztak rá. Ha már egyébre nem hajlandó a miniszterelnök, hát legalább annyit tegyen meg, hogy amint a büntető eljárással alkalmazták a büntető-parancsot, úgy alkalmazzák a rendőri eljárásban is. Vagyis, ha a fél nem fizet, a parancs érvényét veszítse.

Ez a büntető-parancs kompromittálja az egész javaslatot, melyet másodszeri olvasásban csak úgy fogad el, ha a miniszterelnök a szakaszt az ő kérelme szerint módosítja.

Polónyi Géza beszéde után — két óra már elmúlván — az ülés véget ért.

bürok helyzete a harctéren rendkívül kedvező s újabb diadalaik csak megerősítik azon hitüket, hogy Angliát sikerült kifárasztaniok. A fokföldi fölkelés is egyre terjed, sőt azok is, akik már a múlt évben letették a fegyvert, újra fegyvert ragadtak.

TÁVIRATOK.

A kínai hadisarc.

Peking, június 18. A hatalmak követői kijelentették, hogy a hadi kárpótlás fizetésének módját sikerült békésen letárgyalni s végleges eredményt már július hónapban fognak tudni. Ekkor fogják végleg megállapítani, hogy mennyi európai sereg marad még Kínában s azok milyen állást fognak ott elfoglalni.

A burok győzelme.

Berlin, június 18. Londonból jelentik: Magántáviratok értesítése szerint az angolok a *hartebeest*—fonteinii ütközetben tizenöt ágyut vesztek s a vereség igen súlyos volt. S ez a vereség következménye az, hogy az angolok részére Transzvál egész délnyugati része ismét elveszett. Egyedül Zeevust város maradt az angolok birtokában. Kitchener maga súlyosnak vallja a vereséget.

Kitchener jelentése.

London, június 18. Kitchener jelenti Pretoriából: Middleburg mellett tulnyomó bur sereg támadta meg a kisebb számu Viktória-csapatot. A támadás olyan gyors és véletlen volt, hogy védekezni alig lehetett. Angolok részéről elesett két tiszt és 16 közlegény, megsebesült 33 ember. Ötven embert a burok elfogtak, de később szabadon bocsájtották. Két ágyu az ellenség kezébe került.

Krüger cáfol.

Brüsszel, június 18. Krüger elnök kijelentette, hogy nem igaz, mintha ő a háboru gyors befejezéséről szólott volna. Sőt azt hiszi, hogy a háboru sokáig fog tartani.

Pestis.

Fokváros, június 18. Az utolsó 48 óra alatt Port-Elisabethből és Maitlandból két új pestis-esetet jelentettek.

Karagyorgyevics herceg Rómában.

Róma, június 18. Karagyorgyevics herceg, szerb trónkövetelő politikai ügyben tegnap Rómába érkezett. Állítólag igen fontos politikai háttérre van az utazásnak.

Vasuti szerencsétlenség.

Bécs, június 18. Bodenbach mellett a Bécsből induló gyorsvonat kisiklott. A vonatvezető és négy utas megsebesültek.

A klerikálisok Hollandiában.

Amsterdam, június 18. A liberális lapok is elismerik, hogy az új parlamentben a klerikálisok lesznek többségben. Eddig 47 klerikalist választottak meg és 6 pótválasztásnál is ennek a pártnak van kilátása a győzelemre.

Lueger Körber ellen.

Bécs, június 18. A keresztény-szociálisok tegnap este értekezletet tartottak, amelyen Lueger polgármester is megjelent. Az értekezleten Lueger elítélően nyilatkozott Körber osztrák miniszterelnökről. Többek között azt állította, hogy Körber bujtatta föl titokban a Schönerer-pártiakat és a szociáldemokraták frakcióját ő ellene. „Ideje már — így fejezte be beszédét — hogy véget szakítsunk Körber basáskodásának.”

FŐVÁROS.

— **Fejérváry diszpolgársága.** A főváros közgyűlése Fejérváry báró honvédelmi minisztert 138 szavazattal 21 ellenében diszpolgárnak választotta meg. A diszpolgárság ellen szavazók között volt Kasics Péter, Polónyi Géza, Kléh László, Vázsonyi Vilmos, Szadovszki József, Sümei Vilmos stb. Ma délután, mint megírtuk, folytatják a közgyűlést, amelynek tárgya Kovács Pál és társainak az az indítványa, hogy Széll Kálmánt és Apponyi Albertet is válassza meg a főváros diszpolgárainak és Heltai Ferencnek ellenindítványa meg azt célozza, hogy a Kovácsék indítványa felett a közgyűlés térjen napirendre.

— **A Szent György-tér rendezése.** A budai vár építése oly mértékben halad előre, hogy már szeptemberben a Szent György-tér leasásához is hozzáfognak. Amint ezzel a munkálattal elkészültek, megkezdik az új hadtestparancsnoki épület felépítését, amely annak a régi háztömbnek a helyén fog felépülni, melyet az oly korán elhunyt László főherceg palotájának szántak. E régi házak lakóinak ez évi novemberre fölmondtak. Az új hadtestparancsnoki épület már a jövő évben tető alá kerül s a nagyarányú díszes palota nagyban fogja emelni a királyi várpalota környékét.

— **A főváros községi alapjának 1900. évről szóló, most elkészült zárszámadásában a főszámvevő 622.663 korona 41 fillér felesleget mutat ki.** Ezt az összeget az 1901. évben felmerült elutasíthatatlan kiadások fedezésére s az 1902. évi költségvetésben mutatkozó hiány apasztására fogják fordítani.

VIDÉKI KÖZÉLET.

— **Új járásbírósi épület.** Jásznagykun solnokmegye Kun-Szent-Miklós községe nem sokára új járásbírósi épülettel fog gazdagodni. A megye már jóváhagyta az államépítészeti hivatal által felülvizsgált terveket és költségvetést. Az építkezés 25.225 korona 35 fillérbe fog kerülni. A községi képviselőtestület tizenegy tagu építő-bizottságot küldött ki, ugyanezt a bizottságot küldte ki a képviselőtestület az óvoda újjáépítésének keresztülvitelével is.

NAPIHIREK.

Budapest, június 18.

— **(A király Csehországban)** A király Prágából — mint már jeleztük — elutazott. Különvonata Theresienstadtba menet megállott a kralupi és raudnitzai állomásokon, ahol nagy ovációkkal fogadták. A *Theresienstadt* pályaudvaron nagy ünnepélyességek közt üdvözölték és allandó, lelkes tüntetés mellett hajtattak be a városba. Innen *Leitmeritz*be ment, ahol az Elba hidjánál a polgármester, az egyesületek, testületek és a terület községei fogadták. *Funke* polgármester üdvözlő beszédet intézett a királyhoz, aki erre igen kegyesen válaszolt.

A király ezután a leitmeritzi főterre ment, ott a klérus, a hatóságok, testületek és egyesületek bemutatását fogadta. A dalegyesületek a Gotterhaltét énekelték. A lakosság szünni nem akaró ovációi mellett a Felsője a városháza üléstermébe ment, ahol a városi és a kerületi képviselőtestület várta. A polgármester a község nevében biztosította az uralkodót a lakosság törhetetlen és hazafiságáról. Ő Felsője azután beirta a nevé az emlékkönyvbe, majd a székesegyházba ment, ahol a püspök és a papság üdvözölte. Rövid imádság után az uralkodó a püspöki rezidenciába ment, ahol kíséretével villásreggelizett. Dél tájban a király a gőzhajó kikötő helyére hajtattak, ahol a hatóságok elbucsztak tőle. Ő Felsője a kormány gőzöské szállt és *Aussigba* ment. Háromnegyed két órakor érkezett *Aussigba*.

Itt *Onsork* polgármester üdvözölte. A király legelőször is megköszönte a fogadtatást, amely ékesszóló bizonyítéka a lojális érzelmeknek és hű ragaszkodásnak, azután így folytatta:

— Nincsen élelkebb vágyam, mint hogy béke álljon be Ausztria népei között. Ezt a célt követi a kormány is szakadatlan fáradozással és számít

ebben valamennyi békeszerető és az igazság érzelmeitől áthatott hazafias elemre.

A király beszédét óriási lelkesedés követte. Ezután küldöttségeket fogadott, megtekintette a város nevezetesebb helyeit. Este hét órakor a „Habsburg” hajón udvari ebéd volt. Néhány perccel 9 óra után a hajó a kikötőbe futott s a király kocsiba szállva, a taussig-teplitzi vasut pályaudvarára hajtattak. A néphimnusz hangjai között lépett a király a pályaudvarra, ahol először a polgármesterhez fordult s megköszönte neki a meleg fogadtatást. Azután gróf *Choudenhove* helytartónak a legmelegebb szavakkal köszönetet mondott a Csehországban töltött szép napokért. A király ezután kocsijába szállott. A vonat 9 óra 45 perckor hagyta el a pályaudvart. Hir szerint a király a helytartóhoz kéziratot intézett.

Bécs, június 18.

A király ma reggel nyolc órakor érkezett meg Bécsbe Prágából. Ő Felsője azonnal Schönbrunnba utazott.

— **(Kitüntetett szőlőműves.)** A király *Fülep* Jónás pozsonyi ügyvéd és az ottani szőlőművesek egyesülete elnökének, a szőlőművelés terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjét adományozta.

— **(Ezüstmisési papok ünnepe.)** A magyar katolikus egyház ama papjai, akiket *Simor* János hercegprímás 1876. évi július 16-án, vagyis huszonöt évvel ezelőtt szentelt pappá, felszentelésük napjának évfordulóján Esztergomban összejövetelt és ünnepséget rendeznek. Az ezüstmisési papok a következők: *Agnelli* József, csári-i, *Cserhalmi* Lajos hédervári, dr. *Halmos* Ignác apát-kanonok, nagyszombati, *Horváth* József nagymegyéri, *Huszár* István böösi, dr. *Michalek* János szomolánkai, *Orliczky* Ferenc szilincsi, *Paulovits* József hodrusbányai, *Perger* Lajos győrmezői, *Plöchl* Antal békásmegyéri, *Polatssek* Ernő szeredi plébánosok, továbbá *Sandrik* József nyugdíjas pap és *Böhm* Károly, ki jelenleg Amerikában, Klevelandban, mint a magyarországi munkások papja működik.

— **(Kőbánya járásbírósi ügye.)** *Gödöllőről* írja tudósítónk: Mint tudva van, már az őszi fel lesz állítva Kőbányán a budapesti X-ik kerületi királyi járásbírósi ügye. E járásbírósi ügy körébe fog Csömör, Cinkota és Rákos-Keresztúr is tartozni, ami reánk nézve annyiban is fontos, mert járásunk elvesztve a három említett községet, elveszti azt a reményt is, hogy Tura és Aszód községek szolgabírói székhelyet nyerjenek. Hogy pedig Aszód járásbírósi ügyet kapjon, arról már szó sincs. Ami pedig Aszód és Tura társadalmi és gazdasági életére is igen hátrányos. Csömör Cinkota és Rákos-Keresztúr pedig avval, hogy a főváros törvényhatóságához tartoznak, nem hogy valamit nyernének, hanem annyi közterhet fognak viselni, hogy aligha elbirják. Most még lehetne ellene tenni valamit, ezután már késő lesz.

— **(Heroegek párba.)** *Rómából* jelentik, hogy tegnapelőtt kardpárba volt az aostai herceg és D. herceg között. Az első unokatestvére az olasz királynak, a másik pedig a cár közeli rokona. A párba nagy szenzációt keltett Rómában, nemcsak azért, mert a párbaizók közeli rokonok, hanem azért is, mert a párba nemrég történt botrányból kerekedett. Az aostai herceg segédei *Derecis* tábornok és *Rivey* báró, D. hercegei pedig *Oboleszki* gróf és *de la Gréne* voltak. A párba kimenetelét még eddig nem tudják.

— **(Darányi miniszter nyaralása.)** *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter az idején nyarat Fenyőházán fogja tölteni. Azt a villát bérelte ki a miniszter, melyben eddig *Wlassics* kultuszminiszter lakott nyaranta. A kultuszminiszter az idején nem megy Fenyőházára.

— **(A szabad orvosválasztás.)** A magyar tisztviselők betegsegítő egyesületének igazgatósága az orvoskérdés megoldásán fáradozik most. Tegnapelőtti ülésén kimondotta, hogy e kérdést a szabad orvosválasztás alapján kívánja megoldani s a legközelebb megtartandó közgyűlésen az alapszabályoknak ily irányban való módosítását fogja indítványozni. Ez a fontos határozat a szabad orvosválasztást úgy oldotta meg, hogy az egyesület tagjai betegségük esetén tetszés szerint választhatnak orvost, a díjazás pedig a tag és orvos között szabad egyezkedés tárgya. Az egyesület tagjainak orvosi díjazás fejében minden év végén osztalékot fizet. Az osztalék az egyesület rendes bevételeiből, a gyógyszerári költségek, temetési és születési segítség és kezelési költségek után fennmaradó jövedelem 80%-a. A jövedelemnek ezt a 80 százalékát az orvosi látogatások összegének számáránya szerint alapítják meg, vagyis a tiszta jövedelmet az orvosi látogatások számával főlösztik s az így nyert összeg az

egyszeri látogatásért járó díjnak megfelelő osztalék, amelyet a tag annyiszor kap, ahány látogatást az orvos nála tett. A tisztviselők e fontos határozatot közölték az orvosszövetséggel s egyuttal arra kérték a szövetséget, hogy a főváros területén működő gyakorló orvosoknál eszközölje ki, hogy ha egyik vagy másik tisztviselő nem tudná azonnal díjazni kezelő orvosát, várjanak az év végéig, amikor az osztalékból nyerhetnek kielégítést. Az egyesület az orvosoknak elsőbbségi igényét alapszabályszerűen fogja biztosítani.

— **(Páris Frigyes és a ruthén akció.)** *Páris* Frigyes nyugalmazott kir. ügyész tudvalevőleg *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter a ruthén akció szervezésére kinevezte *Egan* t. de kormánybiztos mellé. Ez a kinevezés annak idején nagy feltűnést keltett. Akik e kinevezéssel akkoriban nem rokonszenveztek, megnyugvást találhatnak most abban, hogy *Páris* Frigyes maga látta jónak fölmentését kérni fontos missziója alól s mint fölmentésével kapcsolatban maga kinyilatkoztatja, azért vonul vissza a ruthén akciótól, mert nem tudta betölteni azt a szerepet, amire vállalkozott.

— **(Szinhaból kápolna.)** A tatai grófok udvari szinhaból kápolna lesz. A kacér formájú épület, mely a tatai grófok várkastélyának udvarán áll, komoly templommá vedlik át. A sok ez et érő díszleteket már el is adták olesó áron *Relle* Iván pozsonyi szinigazgatónak és nem sokára hozzá fognak az épület átalakításához is.

— **(Franciaország népessége.)** *Párisból* táviratozzák, hogy a *Temps* szerint Franciaországnak a lakossága az 1901. március 24-ikén tartott népszámlálás alapján körülbelül 38.600.000 lélek. A szaporodás az 1896-iki népszámlálás óta körülbelül 300.000 lélek. Ez a szaporodás valószínűleg az idegenbevándorlásnak köszönhető.

— **(Katonai szenzáció.)** Egy fővárosi napilap ma reggeli számában érdeklődésre számító szenzációt röpit világra. Eszerint báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter báró *Kober* Guidó tábornagyot becsületbíróság elé álltatta. A szenzációs becsületügyi eljárás előzményét az illető újság abban keresi, hogy a delegáció tárgyalások alkalmával a hadügyminiszter egy hozzá intézett interpellációra azt a nyilatkozatot tette, hogy a nyugdíjazott katonatisztek egyesületéről nem akar további fejtegetésekbe bocsátkozni, nehogy vádlójává legyen saját bajtársainak, akiknek a nyugalmazott tiszttek mindig tekintette. Erre a kijelentésre tudvalevőleg báró *Kober* Guidó nyugalmazott tábornagy, mint a nyugalmazott tiszttek és katonai hivatalnokok egyesületének elnöke nyílt levelet intézett a hadügyminiszterhez, melyben felszólította, hogyha tényleg van valamely panasza, amint azt sejtette, mondja el nyíltan, sőt most már követelik is, hogy tegye meg, mert megkívánja a tisztikar becsülete, hogy az igazság napfényre kerüljön. A bajtársi viszony — így végződött a levél — ne tartsa vissza a hadügyminiszter urat a tények elmondásától. Erre a levélre indította meg *Krieghammer* báró a becsületügyi eljárást *Kober* tábornagy ellen.

— **(Csalás színházi szabadjegyekkel.)** A rendőrség furfangos csalót tartóztatott le, aki színházi szabadjegyekkel üzérkedett. A csaló egy könyvmatu újság riportere, aki a színházak igazgatóitól szabadjegyeket szerzett hamis szerkesztőségi bélyegzővel ellátott levelek útján. A csaló a szabadjegyeket, ugylátszik, értékesítette is. Letartóztatása a budai krisztinavárosi szinkör eskü előadásán történt, amikor a furfangos csaló épen egy ilyen szabad páholyból élvezte az előadást.

— **(Visszaélés az érettségi vizsgán.)** A *turóc-szent-mártoni* felső kereskedelmi iskolában — mint *Turóc-szent-Mártonból* jelentik — a múlt hónapban tartott írásbeli érettségi vizsgálat alkalmával tizenegy diák szóról-szóra megegyező francia nyelvi dolgozatot adott be. Azonnal megindították a vizsgálatot s akkor kislult, hogy a diákok egy kivülről becsempészett fordításból másolták le a dolgozatokat. A június 13-15-ig megtartott szóbeli érettségi vizsgálat alkalmából azután hivatalosan is megállapították a csempészést, mire a kultuszminiszterium biztosának indítványára a tizenegy diákot utasította, hogy szeptemberben tegyenek újra mind írásbeli és szóbeli érettségi vizsgálatot. A kultuszminiszterium biztosa hirdette ki az ítéletet s az esetet bejelentette a miniszteriumban.

— **(Sztrájkoló ügyvédek.)** *Szabadkáról* jelentik, hogy a *Szabadkai* ügyvédi kamara népes közgyűlésben tárgyalta az új *perrendtartás* elleni feliratát, amelynek legvitásabb pontja vo a dr. *Putaj* Sándor által az előző ülésen beadott, de szavazás alá nem bocsátott ama része, hogy a kamara mondja ki az ellenállást és sztrájk-

kot arra az esetre, ha a sérelmes javaslatból törvény lesz. Ezt az indítványt a kamara, — a zombori ügyvéd-egylet által előterjesztett és módosított szövegben, — 38 szóval 36 ellenében elfogadta.

— (Egy orosz milliomos öngyilkossága.) Pétervárról táviratozzák, hogy Oroszország egyik leggazdagabb embere, a charkovi Alcevszky A. R. öngyilkossá lett. Sok bányája és cukorgyára volt s gyárai milliókat értek. Egyik birtokáról utazott fel Pétervárra fia kíséretében és tegnap Gatschina felé indult sétára. Viszszajövet egy vonat elé vetette magát. A mozdony mindkét lábát a combban elmetette, úgy hogy elvérzett és meghalt. A kormány elhatározta, hogy az Alcevszky-féle bányák és gyárak üzemből maradásáról gondoskodni fog, nehogy a halál miatt beállott válságot még súlyosbítsa.

— (Léghajósok balesete.) Berlinből jelentik, hogy Stockholmból Berlinbe érkezett távirat szerint egy léghajót, mely tegnapelőtt szállt föl Berlinben, az orkán átkergetett a Kelet-tengeren. A léghajó Svédországban szállt le, miután egyik utasát kidobták, a másik utasa pedig a tengerbe ugrott, ahonnan kimentették.

— (Egy angol lord bigámiaja.) Londonból jelentik, hogy Russel lord, Russel John lordnak, a híres államférfinak unokája kétnejeség vádjá miatt állott a *bowstreet-i* rendőrbíró előtt. A tárgyalást mindjárt megkezdése után elhalasztották és a vádlottat 2000 font sterling biztosíték letétele után szabadon bocsátották. Russel lord kétnejeségének ez a története: Russel lord nemrég elvált feleségétől, Scott bankár lányától, de az elválasztó ítéletben nem kapott engedelmet újabb házasságra. Russel lord erre kiment az észak-amerikai Nevada államba, ahol keresztülítve, hogy házasságát teljesen felbontották, azután feleségül vette régi kedvesét, Sommerville lord elvált feleségét, akivel visszament Londonba. Alig ért oda, első felesége pört indított ellene és a Sommerville lord nevével elkövetett házasságtörés alapján kieszközölte, hogy volt férje mostani házasságát felbontották. A dolog ezzel el lett volna intézve, de a közvádó mégis megindította Russel lord ellen a büntető eljárást, mert második házasságra lépett anélkül, hogy angol bíróság az elsőt felbontotta volna.

— (Borzalmas családi dráma.) Temesvárról jelentik, hogy *Liebling* községben borzalmas családi dráma történt. Klein János földmives, aki 75 éves apjával együtt lakott, de ezzel, valamint férjes nővérel *Austatt* Rózával folyton perlekedett, tegnap reggel ismét összeszólkalkozott nővérel, mikor ez apjának ételt hozott. A feldühödött ember ásóval rohant nővérenek s azt leütötte. Az aggyastyan revolverrel jött leánya védelmére, mire az elvetemült fia iszonyu csapással széthasította az öreg koponyáját. Az aggyastyan szörnyet halt, Austattné haldoklik. A családirtót elfogták.

— (Resica.) A resicai sztrájkoló munkások küldöttsége, mint már jeleztük, tegnap tisztelt *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternél és *Szterényi* József miniszteri tanácsosnál. A küldöttek *Visontai* Soma orsz. képviselő vezetésével kívánságaikat memorandumba foglalva nyújtották át Szterényi miniszteri tanácsosnak, kit arra kértek, hogy eszközölje ki, hogy a miniszter elé járulhassanak. *Hegedüs* Sándor miniszter a képviselőház egyik termében fogadta a küldötteket. A miniszter előtt *Dékán* János beszélt a munkások nevében s elmondta, hogy a miniszterre *Bizzák* ügyük igaz elbírálását. *Hegedüs* miniszter hosszabb beszéddel válaszolt, amelyet a munkások helyeslése kísért. Legfőbb követelésükre, a félórás munkaszünetre, úgy mond, a törvény alapján joguk van. Ő ezt már meg is adta s biztosítja őket, hogy ez így is marad. Kéri a munkásokat, hogy követelésükben maradjanak e memorandum keretein belül, vagyis csak a munkaszünet, a munkarend új szabályzata és a munkaidő beosztása mellett. Teljes energiával követeli, hogy eleget tegyen a társaság a törvény rendelkezéseinek, de a munkásoknak is kötelességük, hogy ne térjenek le a törvényes alapról. Menjenek most haza, kezdjék el újra a munkát s akkor aztán tárgyaljanak az igazgatósággal. Ő mindíg támogatni fogja a munkásokat abban, amit a törvény alapján kérnek. Legyenek meggyőződve, hogy a mostani konfliktust békésen fogja elintézni.

A miniszter válasza annyira megnyugtatta a küldöttség tagjait, hogy azonnal visszautaztak Resicára, ahol társaiknak a sztrájk abbahagyását fogják ajánlani.

— (Elesett katonák emléke.) A marienstadtkölköstor mellett az ugynevezett császári temetőben ma szentelték föl újra azt a harcos emléket, amelyet a Habsburg-

háznak egy tagja 1856-ban az ott elesett osztrák-magyar katonák emlékére állított, ugyanakkor pedig megkoszorúzták az 1796. szeptember 19-én vívott *höchstenbachi* csatában halálosan megsebesült *Marsceau* francia tábornoknak állított síremlékét. Az ünnepségre odaérkezett *Chazelles*, a berlini francia nagykövetség katonai attaséja, *Mensing* szolgálaton kívüli altengernagy, *Detten* wiesbadeni szolgálaton kívüli alezredes, továbbá a 18. hadtest parancsnokló tábornoka képviselőben *Moser* őrnagy, *Stürgkh* gróf berlini osztrák-magyar katonai attasé és sok német tisz. Előbb a francia síremlékét koszorúzták meg a németek a *Marsellaise* és a porosz nemzeti Himnusz hangja mellett. A koszorúk letétele után *Chazelles* a francia köztársaság nevében köszönetet mondott mindazoknak, akik az ünnepségre hozzájárultak. Utána *Mensing* altengernagy üdvözölte *Chazelles* beszédét a francia köztársaság elnökének életével fejezte be. *Erre* *Chazelles* válaszolt német nyelven és *Vilmos* császárt életette. Délután 4 órakor kivonultak a harcos emlékekhez.

— (El Spanyolországba!) A szegény Spanyol szágnak kincse támadt. Egy *madridi* távirat jelenti, hogy a spanyolországi *Galicia* tartományban, *Lugo* közelében rendkívül terjedelmes aranybányát fűdöztek föl. *Prot* *Felix* francia mérnök azt állítja, hogy ezek a bányák éppoly gazdagok, mint a *transzváliak* s ha naponként háromszáz tonna ércet aknáznak is ki belőlük, háromszáz év alatt sem merülnek ki. Az angolok máris szemét vetettek a bányára. Háborúval persze nem lehet a bányát megkaparítani, az angolok azért szindikátust csináltak s így vették birtokukba az aranybányákat.

— (Részeg emberek védelme.) Itt, Budapesten a részeg embereket a mentőegyesület veszi ezentúl oltalmába a kevéssé tapintatos rendőr helyett, aki nem egyszer úgy lödítette fejbe a gyámoltalan részeget, hogy attól sántult meg. Lent a román határ szélén, a közsénporos *Petrozsény*-ben ám nincs mentőegyesület s a részeg embert a kakastollas zsandár veszi mégis oltalmába. Csak hogy egy kis ujjtással. Mert például a napokban — mint nekünk jelentik — két kapálódzó részeg embert, egy férfit, meg egy asszonyt szemétdobó-ládájában vitt be a falálékony zsandár a hüvörsre. S a szerencsétlen emberpár oly csöndes volt e *Prokusztész-ágyban*! Vívát *Petrozsény*!

— (A kolozsvári színház vagyona közpreda.) A kolozsvári színház vagyonát nemcsak az öngyilkossá lett *Tóth* József főpénztáros dezmálta meg alaposan, hanem, mint most *Deésről* jelentik egy *kolozsvári* lapnak, a színház tulajdonát képező birtok erdőségeiben is nagy visszaéléseknek jöttek nyomára *Payer* Béla számvizsgáló és *Kertész* György k.-monostori tanár és erdőmester miniszteri kiküldöttek. Mint tudósítónk jelzi, az a hír szivárgott ki már is a vizsgálat nyomán, hogy igen sok ezer forint kára van a színháznak. Az erdőségek Szakadura községben, Szolnok-Dobokamegye nagyilondai járásában fekszenek s bérbe voltak kiadva *Janovich* *Oscher* berlőnek.

— (A mozsárágyu.) A mozsárágyu a legszelidebb fajtájú ágyu. Olyan, mint a nagyhangu ember, ki sokat puffog, de semmit sem tesz. A mozsárágyu is lármásan röpi falóvegeit a levegőbe, de kárt nem okoz, csak hogy dérrrel-durrall bömböl. Egy mozsárágyu — így írják legalább nekünk *Göncről* — megmondola magát s megúván az olesó dicsőséget, elhatározta, hogy szenzációt fog kelteni. Mikor tehát *Göncön* elsütötték és úgy igyekezett elsülni, hogy embert találjon, aki aztán emlegesse meg, hogy mozsárágyuval volt dolga. A mozsárágyu el is sült embert is talált, a szegény *Sári* István napszámost, akif súlyosan megsértett. Ime a mozsárágyu, amely kisütött egy tervet, mely jól sült el és mégis rosszul sült el.

— (Vasutvonal ostrom alatt.) A *nánási* vasutvonal ez. Mikor sinpárain végigrobog a vonat, hajrá! — megindul az ostrom és hull a közápor a tovadűbörgő vonatra. A vonat ablakai pedig csörömpölve hullanak be és az utasok rémtúlten kapkodják a fejüket. A közápor a tanyai subancok árasztják a vonatra. Miután az utasok köréből erősen zugolódna ez ostromállapot miatt, a *debreceni* rendőrség — mint nekünk jelentik — vizsgálatot indított ez ügyben.

— (Meggyilkolta az urnőjét.) *Tisza-Keszi*ben — mint levelezőnk jelenti — *Óváry* Gyula *tisza-keszi* földbirtokos feleségét kocsisuk, *Úti* *Kálmán* egy kaszával össze-vissza vagdalta, megölte. Az élte virágában szerencsétlenül járt urinót kedves vig kedélyeért mindenki szeretette s így a szörnyű eset óriási izgalmat és általános mély részvételt keltett.

— (Felhőszakadások.) Az egész országban zivataros idő járja most. Felhőszakadással vegyes viharok pusztítják az Isten ígéreteit, a vetéseket, földeket, szinte vízözön

árad néha egyes vidékekre. *Hajduböszörményből* jelentik, hogy ott jéggel elegy felhőszakadás pusztított-rombolt a napokban. A vihar gyermekeket sodort magával, szerencsére sikerült a vízből kimenteni őket. Behatolt a pincékbe, a lakásokba, mindenütt óriási károkat okozva. A lakosság a rossz időjárás miatt nagy az elkeseredés.

— (Azok a vicinálisok.) Az anyós és a vicinális az élcelődés elcsépelet terén mondhatnók, hogy egy huron pendülnek. Mindegyikről elmondották az összes rossz ötleteiket e két hazának tréfás emberei, sőt minden kezdő humorista ezeken próbálja ki a tollát. De, bár az anyóst mégis védelembe lehet venni, a vicinálisok csak rosszabban maradnak a legrosszabb vicnél is, mit rájuk pazaroltak. Most hallunk ismét egy vicinális kalandról, mely *Hajduböszörményben* tette magát hallhatatjáná.

A *Debrecen-Füzesabonyi* vonalon ballagott csendesen egy pihegő vicinális. A vicinálison valami elítelt cigány asszonyt kísérték a csendőrök be *Debrecenbe*. A fogoly asszony úgy látszik a mezőn négylevelű lóherét akart keresni, mert fogta magát leugrott a vonatról. A csendőröket is úgy látszik érdekelte a dolog s utána ugrottak. Az asszony futni kezdett, a csendőrök a nyomába voltak. Így szaladtak félóra hosszat *Debrecen* felé, míg a csendőrök elfogták az asszonyt. Akkor nézték, hol a vicinális. Mivel sehol sem látták, gyalog ballagtak be *Debrecenbe*, s akkor tudták meg csak, hogy a vicinális még akkorára sem érkezett be.

A MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap este nyolc tizenkét oldal terjedelemben.

A *Magyarság* minden sorával a magyar nép politikájáért küzd.

Csak egy célt ismer: a magyar nép jótétét, mai nehéz sorsának megjavítását; egy gondolat vezérli, hogy a magyar nép véres verejtékét idegenek ne harácsolják el; az a törekvése, hogy a magyar nép legyen ur e hazában, amelyben minden porszem, a legutolsó göröngy is a nép áldozatra kész, fáradhatatlan munkásságának eredménye.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	
Egy hónapra	— 1 kor. — fill.
Negyed évre	— 3 „ — „
Fél	— 6 „ — „
Egész	— 12 „ — „
Vidéken, postai küldéssel:	
Egy hónapra	— 1 kor. 20 fill.
Negyed évre	— 3 „ 60 „
Fél	— 7 „ — „
Egész	— 14 „ — „

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsében.

A népnevelés fontossága.

Budapest, június 17.

Külön agrár párt szervezését nem tartjuk szükségesnek olyankor, mikor a földmívelésügyi miniszter szíveslélekkel pártolja a földmívelés érdekeit. Minek több párt jövőbeni alakulásának még árnyékát is előre vetni, mikor a létező, közjogi alapon álló pártok is a széthúzás politikáját üzik közéletünkben, ahelyett hogy egyesülnének a küszöbön lévő nagy harcokra.

Daranyi felállította az ország különböző pontjain az önkéntes földmivessziskolákat téli tanfolyammal, ahol a földmívelő nép az okszerű gazgálgodás föltételeit gyakorlatilag, úgy mint elméletileg elsajátíthatja. Fényes eredményt produkáltak ez iskolák.

A másik műve a magyar faj fentartása érdekében a telepítési akciója. A siker évtizedeket fog igényelni. A kezdete helyes irányban indult meg. Ugy hiszem a nemzetiségi kérdés megoldásának egyik kulcsa ebben rejlik.

Nem mindenütt állíthatni föl egyelőre földmivessziskolákat. A fokozatosság politikájának az érvényesülését látjuk e helyen is. Azon vidéken, hol az iskolák felállítására előfeltételként okokból elháríthatatlan akadályok gördülnek, elsőben föl hívni a kormány a nép figyelmét a községi előjáróság útján, vagy ahol célszerűbb magát ez utóbbit, hassanak oda teljes energiával, hogy a községekben könyvtárak létesüljenek. Alap gyanánt segítséget szívesen adna az állam. Ez alapon szépen tovább lehetni fejlesz-

teni az eszmét. A nép illőreivel szívesen járulna hozzá az összeg növeléséhez. Látja-e munkában, hogy saját erkölcsi és anyagi javát mozdítja elő.

A hosszú téli estéken felolvasásokat tartanak, vagy egyes sociális bajok orvoslásáról, közgazdasági ágakról, vagy olyan aktuális dolgokól, melyek közvetve a népet is érdeklik. Közben-közben a magyarázatra szoruló tételeket egyszerű szóval ki kell fejteni, hogy a nép tisztán lássa az eseményből kidomborodó, az eseményt magát vezető irányító vonásokat. Idegen ajku földművelők körében, ha saját nyelvben lesz is megtartva a felolvasás, a témát körül kell szőni hazafias dolgokkal, melyeknek üdös voltát hangsúlyozni legegyszerűbb feltétele a sikernek. Befogja látni az idegen nyelvű parasztember is, hogy kötelessége ragaszkodni azon tanyához, mely szállást nyújt, szeretnie kell azt az édes földet, mely kenyeret ad. Holmi nemzetközi áramlattal szemben önmaga fog védbástyát állítani háza küszöbén.

Bizony az erkölcsök hanyatlásának, a népnevelés hiányának lehet betudni ama tüntetéseket, melyek nem is olyan régen szemtanúi voltunk. Ide vezethető vissza minden e fajta országfelforgató, nemzetellenes működése az izgatónak. Dícsékedhetik a kozmopolitizmus, "fényes" eredményt ért el. Nincs azért olyannyira megméltelve a nép lelke. A munkások békésen vonultak föl, tanujelét adva annak, hogy őket a kényszerűség ösztönzi, mert nincs munka, nincs a családnak kenyere. Az a néhány éretlen fickó, kik a kávéházak nagy ablakábláit betörték, hogy az aláhulló üveg darabok csörömpölése közben hallattassák "fájdalmas könyörgéseiket", nem az igazi munkásnép jogos óhajának szövegét voltak. Kiknek elvők ma itt, holnap ott. Ahol nemtelen uton több idegen jószághoz tudnak hozzáférközni, hogy tulajdon gyanánt elbítorolhassák. Ahol a becsületes munkának nincs működési tere.

Ime bizonyítéka ez annak az axiómának, hogy a községi élet erkölcsös kifejlődése megfogja akadályozni az ilyen éretlen tüntetéseket. Az olyan falusi nép, kinek talán a szülőföldje nem nyújt bő forrást a létfenntartáshoz, kezébe veszi a vándorbotot, munkát megy keresni. Ha lelkében bírja a szellemi fejlődés, a vallásos nevelésnek csak alsó fokát is, nem fog hallgatni azon csábító jelökre, melyekkel manapság teli a levegő, hanem azzal a tudattal veszi fel a harcot az élet szenvedéseivel, hogy a munka nemesít.

(S. L.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Nemzeti Színház** 1900/1901-iki játékéve 1900 szept 1-től 1901 jun. 15-ig tartott. Volt a színházban 285 esti, 40 délutáni, 50 városi előadás. A 325 előadásból 135 előadás 27 magyar darab, 206 előadás 57 idegen darab került színre. Tavaly 321 előadás közül 107 magyar és 214 idegen darab előadása volt. Legtöbb előadást ért el az új műsorból 4 bor, mely 21 előadást ért el, legkevesebbet Romeo és Julia, 4 előadással. Az összes esti előadások bevételei 491.386 korona 41 fillér, a délutániaké 51.011 korona 90 fillér, együtt 545.398 korona 35 fillér. Tavaly volt 446.991 korona 93 fillér. Egy esti előadás átlagos bevétele 1724 korona, tavaly volt 1484 korona.

* **A tudományos akadémia** III. osztálya tegnap délután tartotta a nyári szünet előtt utolsó ülését *Thán* Karoly előktele mellett. Az ülésen elsőnek *Klein* Gyula r. tag tartotta meg székfoglalóját: "Ujabb adatok a keresztes virág alkatáról" címmel. Utána *Tormay* Béla I. tag tartotta székfoglalóját, felolvassván egy fejezetet Magyarország mezőgazdasága története című művéből. A fejezet felőleli 1780 től kezdve máig a mezőgazdaságban lefolyt nevezetesebb eseményeket. Majd ismét *Klein* Gyula r. tag lépett a felolvasó asztalhoz és előterjesztette dr. *Hollós* László kecskeméti főreáliskolai tanárnak A gasteromycetákra vonatkozó adatok című dolgozatát. *Kety* Károly I. tag olvasta fel ezután dr. *Aujeszký* Aladár és dr. *Wenhardt* Jenő: "Adatok a pestis-bacillus agglutinációjához" című tanulmányát. Ugyancsak *Kety* Károly terjesztette elő végül dr. *Pándy* Kálmán gyulai kórházi főorvos részéről: A gerincevelősvadás keletkezése című dolgozatát, mely kivonat szerzőnek egy nagyobb művéből.

* **Színinövendékek vizsgálja.** *Horváth Zoltán* "Színészeti előkészítő iskolá"-jának növendékei f. hó 22-én, este 8 órakor tartják évről-évre vizsgáló-előadásukat az "Uránia" tudományos színház helyiségében. A vizsgáló-előadás műsora: Hangverseny. A "Vasgyáros" színmű lilik felvonása. Részlet "A kis alamuszi" operette lilik felvonásából. Jelenetek a "Szigetvári vértanúk" színmű első felvonásából. Részlet "Az eleven örök" operette második felvonásából.

TÖRVÉNYSZÉK.

A kárba vesztett munka.

— A dühös végrehajtó. —

Magyarország összes alperesei örüljenek, s virág füzéreket tegyenek ajtóikra, a hóhért akasztották, jobban és érthetőbben mondván, egy vérbeli és igazi végrehajtó állott a bíróság előtt mint vádlott. Igaz, hogy vidéken történt, de mind ez semmit sem von le az ügy érdeméből.

A vádlott végrehajtó a dolgot így adta elő:

— A panaszos ur, Izsák Abel üvegkereskedő, hátralékban volt adójával. Mivel semmi intés nem használt, elmentünk hozzá foglalni. Ő akkor sem fizetett. Nem volt mit tenni, mint üzletében lefoglalni, amit lehet. Tessék elképzeni egy kis üveges üzletet. Mennyi ideig tart, még az ember ott minden poharat, cserepet, kis kutyát, tükröt összeír? Létráról le, létrára fel mentünk. Abel ur nézte-nézte a nyári melegben izzadásunkat s azt mondta, hogy néki melege van, ő megy fürödni.

Majd megölt a sárga irigység, de gondoltuk, csak fürdődj, majd megfüröszünk mi. Csak várj. Négy óra hosszat tartott a munka, mikor készen voltunk, Abel ur jön vissza. Derülten megfüröszve, s így szól:

— Sajnálom, hogy nem maradhattam itthon. Mit parancsolnak az urak?

— Mit? Lefoglaltuk az ur boltját, semmihez sem szabad hozzá nyulni.

— Nálam foglalnak? Miért?

— Hát az adó miatt!

— Adó miatt? Hiszen én kifizettem egy órával ezelőtt! Dühöngve kérdeztem tőle, hogy hát mit csináljunk mi a hat oldal terjedelmű foglalási jegyzőkönyvvel, amin 4 óra hosszat dolgoztunk?

Abel ur gúnyosan nevetett:

— Boh, küldjék el a *Budapesti Szemlének*, ott talán szívesen veszik.

— Tekintetes Bíróság, én nem küldtem el oda, hanem a fejéhez vágtam a panaszos urnak.

A járásbíró tanuk kihallgatása végett elnapolta a tárgyalást.

§ **A kuria szünete.** A magyar királyi kurián július hetedikén kezdődik a nagy nyári szünet és augusztus végéig tart.

§ **A polgári perrendtartás ellen.** A szabadkai ügyvédi kamara Pataj Sándor dr. indítványára elhatározta, hogy ha a polgári perrendtartásra vonatkozó javaslatnak az ügyvédekre sérelmes pontjait törvénybe iktatják, akkor a kamara a renitencia terére lép és nem vállal kamarai tisztséget.

NYILTTÉR.)

Utolsóelőtti Hét

Concorda Sorsjegyek a 1 korona.

Főnyeremény 30.000 korona

ajánl Mayer és Linczer a szab. osztálysorsjáték felárúszója VIII. Utó ut 10.

KÖZGAZDASÁG.

— **Uj gyár Kolozsvárt** *Kolozsvárt* — mint onnan írják — csont és gyöngyházgomb gyárat létesített egy vállalkozó szellemű ember. A gyár már be van rendezve s mintegy tizenketten dolgoznak eddig benne, akiket a gyáralapító maga oktatótt ki. Szébbnél szebb gyöngyház és csontgombokat állítanak elő, különböző keresik tételekkel és cífrázatokkal. A kereskedők keresve ke- a gombokat, mint az osztrák gyárosok s a közönség is szívesebben veszi, mert jó minőségű és hazai. Az a baj, hogy keveset tudnak előállítani, mert aránylag kevés a felszerelésük. Most 30 esztorgát kértek *Hegedűs* Sándor kereskedelmi minisztertől.

— **Osztrák-Magyar Bank.** Az Osztrák-Magyar Bank állása 1901. június 15-én: Bankjegyforgalom 1.303.602.000 k. (— 21.756.000), ércéskészlet 1.252.936.000 k. (— 2.434.000), váltótárca 268.497.000 k. (— 22.582.000), lombardüzlet 50.769.000 k. (— 676.000), adómentes bankjegytartalék 280.647.000 k. (+20.086.000 k.).

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonátözsde.

Rohamosan hanyatló irányzat karakterizálja a mai piacot. A malmok a vételektől teljesen tartózkodtak és csupán 6500 mm-át vettek 5 fillérrel olcsóbban. Egy tétel új buza is el lett adva 8-05 koronával. Rossz lisztüzletéről panaszkodnak egyszerre, noha eddig erről hang sem volt, mert hetek óta jelentékeny mennyiségeket vásárolnak össze. Befolyásolva vannak azonban a malmok a kedvezőbb terméskilátások által és azon nemzetközi tényező, hogy Amerika és Franciaország jó termést várhat, lisztünk exportpiacait tartózkodó álláspontra indította. Tény az, hogy a malmok nagy buzaüzletekkel és meglehetősen liszt-készlettel rendelkeznek, és ha ezen készlet a külföldön eszközölt előeladásokkal fedezve van is részben, nincsenek indító okok arra, hogy a piac a közel jövőben szilárd tendenciába csapjon át. Gátlólag hat a szilárd hangulatra, ellenben elősegíti a hanyatló irányzatot az, hogy a határidőpiac, tehát a játék szinselye lanyhán van hangolva. Anélkül, hogy képesek lennének kellően indokolni, csupán játékszenvedélyüknek tesznek eleget és colossális mennyiségekben adnak el buzát októberre. Természetes, hogy így devolválják a készáru reális értékét itthon és a külföldön és eredményében mást mint hátrányt gazdasági viszonyainkra nem is hozhat. Nem tagadható ámbár az, hogy Szerbia jó termésnek néz eléje, mely körülmény nálunk jelentékeny szerepet játszik, azért, mert hozzáuk exportálja rendes körülmények között a buzáját Szerbországnak. Ettől pedig fél a spekuláns, mert a malmok nehezen veszik és jóval olcsóbban fizetik az őrési forgalom beszűntetése óta.

Délben zárul:

októberi buza 8-00/01.
" rozs 6-83/84.
" zab 6-26/27.
júliusi tengeri 5-43/44.
tengeri 1902 májusra 5-11/12.

Készáruüzlet.

Buza elkelt:
Tiszavidéki 300 mm. 7.85 k. 8.35 korona, 200 mm. 7.85 k. 8.12 korona, 100 mm. 7.8 k. 8.30 korona, három hónapra.
Pestmegyei 150 mm. 7.7 k. 50 mm. 7.8 k. 7.85 korona, 100 mm. 7.55 k. 7.80 korona, rozsos mind három hónapra.
Tolnai 200 mm. 7.6 k. 8.00 korona, mind három hónapra.
Erdélyi 800 mm. 7.8 k. 7.95 korona, sárga három hónapra.
B.-Almás 1000 mm. 7.38 k. 7.77 $\frac{1}{2}$ korona, mind három hónapra.
Becskereki 550 mm. 7.56 k. 7.72 korona, mind három hónapra.
Paksi 2100 mm. 7.63 k. 7.87 $\frac{1}{2}$ korona, három hónapra.
Uj Buza:
Tiszavidéki 600 mm. 7.8 k. 8.05 korona, par. készpénzfizetés mellett aug. szállításra.
Rozs 200 mm. 7.70 korona, három hónapra készpénzfizetés mellett paritás.
Zab 100 mm. 8.15 korona, 100 mm. 7.85 korona, 100 mm. 7.65 korona dohos, 100 mm. 7.62 $\frac{1}{2}$ korona, 200 mm. 7.70 korona, három hónapra készpénzfizetés mellett paritás.

Értéktözsde.

Az értéktözsde kedvezőbb külföldi és bécsi hírekre valamint fedezésekre a forgalomba került értékek megszálladtak és emelkedő irányzattal zárultak.

A helyi értékek piacán közuti-vasut részvények a tegnapi árhoz képest 7 koronával emelkedtek.

Megnyitáskor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	—	665.75	—
Magyar hitelrészvény	—	669.50	—
Korona járadék	—	—	—
Jelzálog hitelbank	—	443.50	—
Rimamurányi	—	480.	—
Leszámítolóbank	—	—	—
Államvasut	—	664.	—
Déli vasut	—	—	—
Városi villamos	—	—	—
Közuti villamos	—	584	—

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe

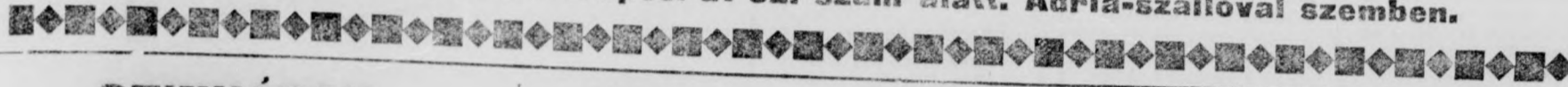
njájuk óriási áruházunkat, melyben most bámulatos olcsó árakért kaphatók a legújabb divatu **női ruhák** és felöltők.

Elegáns bál ruha	10-15 frtig	Elegáns uteni szövet ruhák	10 frtől felj.	Ugyanaz dus aranydísz zel	5-50 forint
Francia selyem batiztruha	8-12	Elegáns női paletot	12-16 frtig	Serpentin-aljak szövetből	3-50 frt. felj.
Elegáns selyem moiré ruha arany díszszel	25-30	Serpenti köpeny	14 frt	Selyem-aljak	7 frt és felj.
Alkalmi pongis ruha	15-20	Porköpeny finom liszterből	4-50 frt	Dupla széles ruhakelmék méterenkint 25 krtól feljebb.	
Valódi angol szövet ruha	15-30	Tiszta selyem blous remek színek	4-50 frt	Francia batizstok 35, 45, 60 kr., a legújabb színekben.	
				Gyászruhakelmék dupla széles 35, 45, 60, 75 kr és 1 frt.	

Nagyban és kicsinyben. Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Herczeg és Horvát

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1901. június 19.

NÉPSZÍNHÁZ.

Milliók a hó alatt.
Kezdeté fél 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Arany kakas.
Kezdeté fél 8 órakor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ.

A siker
Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia-Színház.

A föld körül.
Kezdeté fél 8 órakor.

Latszerezsi és fényképező cikkek

HATSCHÉK MIKSA (ki 47 évig volt a Váci-utczában) most IV. ker., **Eskü-ut 5. sz. a. Clo-tild-palotába, a Belvárosi kávéház** mellé tette át üzlethelyiségét. Szemüveg v. orrszorítók 1 frtől; ugyanezek jegéből 5 frtől feljebb, kitüntetett látások 4 frtől feljebb. Műszerek nagy választékban. Fényképező-gépek 75 kr., illetőleg 3 frtől feljebb. Fényképek főleg jelmezképek és arcképek.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányu sérvkötőt, háskötőt, egyenestartót, suspensoriumait, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedfűzőket, műlábakat és kezeket és minden e szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésénél kérem a test körméretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalu sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frtől 6 frtig, két oldalra 8 frtől 10 frtig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halhólyag különlegesekben, tucatzja 1.20 krtól 6 frtig. Párisi óv-spongya Safeti-Sponges, tucatzja 4 frtől 6 frtig. Pessarium oclusivum méhvédő, hölgyeknek nélkülözhetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb diszkrétó mellett

RADVANYI L.
sebészeti kötszer-gyáros

Budapest, VII., Erzsébet-körut 36.
Kérjen mindenki ingyen árjegyzékét.

BUTOR

készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban

Fuchs Bódognál

Budapest, József-körut 26. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jöjjenek hozzám,

éggel kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

- Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp 3.-
- Férfi vikszos betétes cipő, elegáns kivitel 3.20
- Férfi vikszos előfűzős cipő, gavallér forma 4.-
- Divatos barna vagy sárga bagaria, előkapcsos 4.-
- Szaloniak, keztyűbőrszár, fűzős vagy cugós 4.-
- Box Cal, borjubőr fűzős cipő 4.-
- Legújabb fekete vagy sárga kerékpárcipő 2.-
- Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár 3.-
- Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.30
- Szaloniak, fűzős vagy cugós 3.50
- Divatos barna vagy sárga fűzős cipő 3.40
- Fekete vagy barna zerge félcipő 2.20
- Több száz divatos ábrakkal ellátott árjegyzékem, mértékveséti utasítással együtt ingyen és bérmentve.
- Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök.

Agulár Ede BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 6.
A New-York palotával szemben. Kérem a címre ügyelni,

Magyar Restitutions-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

JENCS VILMOS gyógyszerész
Budapest, II. ker., Széna-tér 1. szám.

Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan használhatatlan van, e szer nélkülözhetetlen. Rendesen használva az állat isomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev béműlését, az intagulást s az ugynevezett pókosodást.

Ára 2 korona.

Magyar királyi államvasutak.

72616/901. számhoz.
PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1902. évi január hó 1-től 1904. év végéig szükséges ráspolyok és reszelők szállítására nyilvános pályázatot hirdet. Ezen ráspolyok és reszelők szállítására a

magyar kir. államvasutaknál érvényben levő 122,291/96. számú általános és a 114,022/92. számú reszelők és ráspolyokra vonatkozó különleges szállítási feltételek, a rajzok és minták mérvadóak és kötelezők.

Az említett feltételek, szabványrajzok és határozmányok, valamint az ajánlati űrlapok az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési (AIII.) szakosztályánál, Budapest, Andrassy-ut 73. szám, II. emelet 43. ajtó, a minták pedig a budapesti jászsevárosi állomáson levő központi szertárban, a pályázati határidőig napenként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomtatvány-, illetve tervtárából, a megszabott árak lefizetése mellett; a pályázati részletes feltételek és az ajánlati űrlap 1-1 példány pedig az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megzerezhetők.

A pályázati felhívás teljes szövege és az ajánlati űrlap ezenkívül valamennyi vidéken székelő üzletvezetőségnek is megtekinthetők. Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket szabványrajzokat és mintákat jól ismeri és kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlat kizárólag e célra készült és az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál 1-1 példányban ingyen kapható űrlapon állítandó ki. — Ugyanott megtudhatók a szállításra vonatkozó közelebbi módok is.

A lepecsételt, aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok a magyar kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési (AIII.) szakosztályához címezve, legkésőbb 1901. évi július 17-én délelőtt 12 óráig be- küldendők illetve ott átadandók és ezek borítékára világosan rávezetendő: „Ajánlat 72,616/901. számhoz ráspolyok és reszelők szállítására.”

Az ajánlott tárgyak értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban bántépénzképen legkésőbb 1901. évi július 16-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Nyertes szállító ezen bántépénzt 10 százalékos óvadékra tartozik kiegészíteni.

A bántépénz letétele az ajánlatban ugyan felemlítendő, a letett bántépénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlatához.

Budapest, 1901. évi május hóban.
Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

38139/901/C. II.
HIRDETMEY.

(Közvetlen forgalom Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között.)

Fenti forgalomban 1901. évi március hó 1-től érvényes II. rész 2. füzet 55. és 146. oldalán a győr-sopron-ebenfurti vasut kismarton-Szarazvám állomásának neve „Szarazvám”-ra módosítottatik.

Budapest, 1901. április 12-én.
A m. kir. államvasutak budapesti jobbpárti üzletvezetősége.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Czimbalmaim,

melyek az illetékes zene-kapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 frittől különböző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czimbalomnak pedálján és belső szerkezetén utólr-hetetlen utalmányom van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javításért és tartós-ságért kezességet vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 42. sz.
és Vörösmarty-utca
16. szám.
Árjegyzéket bérmentve küld.

Egyházi szerek,

lobogók, képek és könyvek legelőszóbban kaphatók:
Szüts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág
utca 2. sz.

Csillárok

légszesz- és villamvilági-ásra egy jelentékeny gyá-ri raktár átvétele követ-keztében mélyen leszállí-tott árakon eladó.

Faragó Ferencz
Andrássy-ut 46. Gyár-terület sarkán. Ugyanott sze-relések is olcsón fogad-tatnak el.

Zalamegye Szentpéterur-ban egy üzlethelyiség két szobás lakással, kamará-val, üzleti álványokkal együtt eladó. Bővebbet Kiss Jánosnál Szentpé-terurban. 7626

Eladó telek, zentai vasúti állomáshoz közel, városához is közel, rakodó helyhez 40 méterre, min-denféle gyártelepnek, vagy kertészetre rendkívül alkalmas 3111 négyszögöl föld, majd négy szegben 10 napig, 1600 fritt el-adó. Zenta 315. **Gyómrei János.** 7627

Eladom

200 m. holdas buzatermő földemet 5 1/2% melletti részletfizetéssel. Cim a kiadóhivatalnál. 7229

Ügyes női ruhavar-rónó házhoz keres-tetik Cim a kiadó-hivatalban.

Butor.

Alig használt butorok rö-gtöni elköltözés miatt olc-són eladó. Sándor-utca 38., földszint 10.

Magyarország leghírnevesebb ásvány-gyógyor-rásai

Bihszádi
gyógyit mint a drága Selters. A **Sztójhai**
azonos a karls-badival.
Bérlők: **Almer Lajos és Károly, Nagybánya.**

Butoriparosok,
Nemes és Lengyel Bu-dapesten, IV., Keoske-méti-utca 6. sz. I em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, sajátkészitm-nyű fa- és kárpitos mun-kákban.

Vegyszerek, gyógy-árak, kótszerék, pi-pere és illatszerek, ajánlható legjobb bevá-sárlási forrása
KARTSCHMAROFF A.
szerecsen drogeria
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 30. sz.

Lószőrmatracs
3 részű 15 kg. súlyban csinvatból 14 forintért kapható, míg a készlet tart.
Budapest, IV. ker. Teréz-körút 36. sz. / kárpitosnál.

GUMMI
— és halhólyag különlegességek, —
valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan **Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6** fritt tucatja, **hal-hólyag 2, 3, 4, 5, 6** fritt tucatja. **Copottes ameri-cans 2, 3, 4, 5, 6** fritt tucatja. **Pessarium oculivum** fr. 1.50-2.50 lg. **Diana 5v.** havibaj kötélék 2 fritt 60 kr, 3 fritt 50 kr darabja.

Magyar orvosi Műszertárban
Budapest, Kerepesi-ut 32. sz. a Fokusz-körhízzal szemben.
Árjegyzék ingyen, zárt borítékban.
— 10 frittnyi megrendelésnél 20% engedmény. —

„GUZI“-kenőcs.

*Ezennel nyilvánosan 1 évi írásbeli jótállást vállalok minden nálam vásárolt cipőért, melyet „Guzi“-kenőccsel naponta egyszer beken-nek, mi által a bőr töelőlőtti elrepedése ki van zárva. 1 tégely ára 40 kr. — Mindenki, ki cipőit nálam szerzi be, 1 tégely „Guzi“-ke-nőcsöt kap ingyen. — Vidéki megrendelés csupán 80 kr. posta-költséggel jár, nem megfelelőket visszaveszek és ezennel kötelezem magam a pénzt visszaadni.

Férfi vix sima cipő, erős kivitelben kenőccsel 3.—, Férfi vix betétes cipő, erős talp elegáns 3.80, Férfi vix fűzős cipő gaval-lér forma 3.50, Divatos barna v. sárga bagaria fűzős cipő 4.—, Szalonlak fűzős v. cugos cipő, elegáns 4.—, Legfinomabb „box kalf“ bőr, fűzős v. gombos cipő, lelegegánsabb francia szabás 4.50. — Női legfinomabb zergebőr cugos vagy fűzős 3.—, Női legfinomabb zergebőr gombos cipő 3.50, Szalonlak fűzős v. cugos cipő elegáns 3.50, Divatos sárga vagy barna bagaria fűzős cipő 3.20, Párisi divat „box kalf“ bőr fűzős v. gombos cipő, elegáns gavallér forma 4.—

Mértéknek elegendő, ha a lábtaalp harinyában egy papírlapra rajzoltatik. Kérje több más ábrával alátámasztott árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök. Tisztelettel

Agulár Dávid Flia **BUDAPEST,**
Buda-tör és Király-utca sarkán.

A magy. kir. államvasutak nyári menetrendje.
Érvényes 1901. évi május hó 1-től.

A vonatok INDULASA Budapestrol.

A vonatok ERKEZESE Budapestre.

A keleti pályaudvaron				A nyugati pályaudvaron			
vonat szám	óra	perc	Délelőtt	vonat szám	óra	perc	Délelőtt
845	5 00		1. szsz. Arad	1021	1 00		kel. ost. (Bécs, Bari, Pár. Ostende, Lond. expr. v. Palota-Ujpest
327	5 20		v. v. Berlin, Ruttk	106	5 55		sz. v. Ersekujvár
1707	5 45		sz. v. Máramaros-Sziget	124	6 15		sz. v. Czegléd, Szoln
607	6 10		Brassó, Arad	8102	6 35		sz. v. Esztergom
47	6 15		1. szsz. Bicske, Sárbogárd	4102	6 45		sz. v. Palota-Ujpest
405	6 35		sz. v. Lemberg, Miskolc	188	6 55		sz. v. Lajos-Mizse
7	6 40		Bécs, Sopron	6012	7 05		v. v. Zsolna, Berlin
4191	6 55		gy. v. Csorba, Kassa	1406	7 30		gy. v. Zsolna, Berlin
907	7 05		sz. v. Belgrád, Brod	106	8 00		sz. v. Bécs
507	7 10		Brassó, Kolozsvár	708	8 15		sz. v. Temesvár, Ors
1803	7 25		sz. v. Graz, Fehring	712	8 30		sz. v. Temesvár
309	7 30		Hatvan	1422	8 45		sz. v. Nagy-Maros
501	7 50		gy. v. Bukarest, Brassó	170	9 15		sz. v. Palota-Ujpest
1021	7 55		v. v. Paks, Adony, Szabolcs	116	9 25		sz. v. Bécs, Berlin
1505	8 15		sz. v. Kassa, Csorba				
1005	8 20		sz. v. Fiume, Zágráb, Eszék				
1008	8 40		gy. v. Róma, Fiume				
811	8 45		sz. v. Hatvan				
509	9 15		sz. v. Szolnok				
11	9 20		Győr				
903	10 05		sz. v. Szabadka				
807	10 05		sz. v. Ruttk				
83	10 20		sz. v. N.-Kanizsa, Trieste				
Délután				Délután			
817	12 25		sz. v. Gödöllő	1463	12 00		sz. v. Nagy-Maros
801	12 50		gy. v. Berlin, Ruttk	6104	12 05		sz. v. Czegléd, Szoln
908	1 05		sz. v. Konstantin, Belgrád	172	12 15		sz. v. Palota-Ujpest
801	1 10		sz. v. Bukarest, Arad	136	12 25		sz. v. Nagy-Maros
1901	1 25		sz. v. Gyékényes, Pécs	4108	12 50		sz. v. Dorog
408	1 30		sz. v. Lemberg, Kassa	174	1 15		sz. v. Palota-Ujpest
9	1 50		sz. v. London, Páris, Bécs	104	1 45		gy. v. Bécs, Páris
508	1 50		sz. v. Kolozsvár, Debreczen	4110	2 05		sz. v. Páris-Csaba
818	1 50		sz. v. Hatvan	126	2 15		sz. v. Párkány-Nána
21	4 25		sz. v. Bicske	170	2 20		sz. v. Palota-Ujpest
819	5 35		sz. v. Gödöllő	704	2 30		gy. v. Buk., Verclor.
27	6 05		sz. v. Győr	144	2 35		sz. v. Ersekujvár
505	6 20		sz. v. Brassó, Kolozsvár	4104	2 40		sz. v. Esztergom
905	6 40		sz. v. Belgrád, Eszék	720	2 45		sz. v. Czegléd
805	7 00		sz. v. (Berlin, Ruttk	9002	2 55		sz. v. Lajos-Mizse
5	7 15		sz. v. (Szerecsen	186	3 20		sz. v. Palota-Ujpest
605	7 20		sz. v. Bécs, Graz	178	4 15		sz. v. Palota-Ujpest
821	7 50		sz. v. Brassó, Arad	132	4 25		sz. v. Nagy-Maros
1007	8 00		sz. v. Gödöllő	716	4 30		sz. v. Szeged
1705	8 10		sz. v. Fiume, Zágráb, Pécs	108	5 15		gy. v. Bécs
152	8 20		sz. v. Stanislaw, M.-Sziget	148	5 30		sz. v. Palota-Ujpest
407	8 30		sz. v. Bicske	1404	6 15		gy. v. Zsolna, Berlin
1001	8 35		sz. v. Munkács, M.-Sziget	140	6 20		sz. v. Párkány-Nána
941	8 45		sz. v. Róma, Fiume, Zágráb	4106	6 40		sz. v. Esztergom
1507	8 50		sz. v. Kis-Kőrös	710	7 00		sz. v. Verclorova Buk
191	9 00		sz. v. Kassa, Csorba	6014	7 15		v. v. Lajos-Mizse
803	9 20		sz. v. Bicske	182	7 40		sz. v. Palota-Ujpest
603	9 10		sz. v. Bécs, Graz	128	7 50		sz. v. Nagy-Maros
401	10 00		sz. v. Berlin, Ruttk	154	8 00		sz. v. Vác
813	10 30		sz. v. (N.-Szeben, Gyfhehév.	714	9 05		sz. v. Czegléd
815	10 40		sz. v. (Kolozsvár, Stanislaw	118	9 25		sz. v. Palota-Ujpest
1710	10 50		sz. v. Hatvan	706	10 10		sz. v. Bécs
				188	10 25		gy. v. Szeg., Verclor.
				1408	10 40		sz. v. Palota-Ujpest
				902	11 20		keleti (Belgrád
				702	11 30		kel. ost. (Konstantin
							sz. v. (Konstantin